

ZALECENIE KOMISJI (UE) 2024/599

z dnia 18 grudnia 2023 r.

w sprawie projektu zaktualizowanego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu Włoch obejmującego lata 2021–2030 i spójności środków wprowadzonych przez Włochy z unijnym celem neutralności klimatycznej oraz zapewnieniem postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu

(Jedynie tekst w języku włoskim jest autentyczny)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchycenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 2 i art. 14 ust. 6,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 ⁽²⁾, w szczególności jego art. 7 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

Zalecenie w sprawie projektu zaktualizowanego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu (KPEiK) Włoch obejmującego lata 2021–2030

- (1) 19 lipca 2023 r. Włochy przedłożyły projekt zaktualizowanego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu.
- (2) W art. 3 i załączniku I do rozporządzenia (UE) 2018/1999 („rozporządzenie w sprawie zarządzania unią energetyczną”) określono elementy, które należy zamieścić w zaktualizowanym zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu. W grudniu 2022 r. Komisja przyjęła wytyczne dla państw członkowskich dotyczące procesu i zakresu opracowywania projektu i ostatecznej wersji zaktualizowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu ⁽³⁾. W wytycznych określono dobre praktyki i przedstawiono skutki niedawnych zmian politycznych, prawnych i geopolitycznych w polityce energetycznej i klimatycznej.
- (3) W związku z planem REPowerEU ⁽⁴⁾ oraz w ramach cykli europejskiego semestru 2022 i 2023 Komisja położyła duży nacisk na potrzeby państw członkowskich w zakresie reform i inwestycji w dziedzinie energii i klimatu, aby zwiększyć bezpieczeństwo energetyczne i przystępność cenową energii poprzez przyspieszenie ekologicznej i sprawiedliwej transformacji. Znajduje to odzwierciedlenie w sprawozdaniach krajowych dotyczących Włoch z 2022 r. i 2023 r. ⁽⁵⁾ oraz w zaleceniach Rady dla Włoch ⁽⁶⁾. Państwa członkowskie powinny uwzględnić w swoich ostatecznych wersjach zaktualizowanych zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu najnowsze zalecenia dla poszczególnych krajów.

⁽¹⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1.

⁽³⁾ Zawiadomienie Komisji w sprawie wytycznych dla państw członkowskich dotyczących aktualizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030 (Dz.U. C 495 z 29.12.2022, s. 24).

⁽⁴⁾ COM(2022) 230 final.

⁽⁵⁾ SWD(2022) 616 final, SWD(2023) 612 final.

⁽⁶⁾ COM(2022) 616, zalecenie dotyczące zalecenia Rady; COM(2023) 612 final, zalecenie dotyczące zalecenia Rady.

- (4) Zalecenia Komisji dotyczące osiągnięcia celów krajowych na podstawie rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego (rozporządzenia ESR) ⁽⁷⁾ opierają się na prawdopodobieństwie przestrzegania przez państwa członkowskie celów na 2030 r., z uwzględnieniem zasad korzystania z elastyczności przewidzianych w rozporządzeniu ESR.
- (5) Zalecenia Komisji dotyczące wychwytywania, składowania i utylizacji dwutlenku węgla (CCUS) mają na celu uzyskanie przeglądu planowanego wdrożenia tych technologii na szczeblu krajowym, w tym informacji na temat rocznych ilości CO₂, które mają zostać wychwycone do 2030 r., w podziale na źródło wychwyconego CO₂ pochodzącego z instalacji objętych dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁸⁾ lub z innych źródeł, takich jak źródła biogeniczne lub bezpośrednie wychwytywanie z powietrza; na temat planowanej infrastruktury do transportu CO₂; oraz na temat potencjalnej krajowej zdolności magazynowania CO₂ i objętości iniekcji CO₂, które mają być dostępne w 2030 r.
- (6) Zalecenia Komisji dotyczące wyników na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/841 ⁽⁹⁾ (rozporządzenia LULUCF) odnoszą się do realizacji przez państwo członkowskie zasady zerowego salda w latach 2021–2025 (okres 1) oraz celu krajowego na lata 2026–2030 (okres 2), z uwzględnieniem przepisów regulujących korzystanie z elastyczności określonych w tym rozporządzeniu. W zaleceniach Komisji uwzględniono również fakt, że w okresie 1 wszelkie nadwyżki emisji na mocy rozporządzenia LULUCF będą automatycznie objęte rozporządzeniem ESR.
- (7) Aby przystosowanie się do zmiany klimatu odpowiednio przyczyniało się do osiągnięcia celów w zakresie energii i łagodzenia zmiany klimatu, konieczne jest zidentyfikowanie potencjalnych zagrożeń klimatycznych oraz przeanalizowanie wrażliwości na zmiany klimatu i ryzyka związanego z klimatem, które mogą mieć wpływ na odnośne obszary, populacje i sektory. W zaleceniach Komisji dotyczących przystosowania się do zmiany klimatu rozważono zakres, w jakim Włochy włączyły do zaktualizowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu cele związane z przystosowaniem się do zmiany klimatu uwzględniające ryzyko klimatyczne, które mogłoby uniemożliwić Włochom osiągnięcie założeń i celów unii energetycznej. Bez konkretnych polityk i środków w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu, zaplanowanych i wdrożonych, realizacja założeń w wymiarze unii energetycznej jest zagrożona. Gospodarka wodna w zmieniających się warunkach klimatycznych wymaga szczególnej uwagi ze względu na ryzyko zakłóceń w dostawach energii elektrycznej, ponieważ powodzie, upały i susze wywierają wpływ na produkcję energii.
- (8) Zalecenia Komisji dotyczące poziomu ambicji w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych wynikają ze wzoru określonego w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1999, który opiera się na obiektywnych kryteriach, oraz opierają się na głównych politykach i środkach, których brakuje w projekcie zaktualizowanego KPEiK Włoch, aby umożliwić terminowe i racjonalne pod względem kosztów osiągnięcie krajowego wkładu Włoch w wiążący unijny cel w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, zgodnie z którym w 2030 r. co najmniej 42,5 % energii ma pochodzić ze źródeł odnawialnych, przy wspólnym dążeniu do zwiększenia go do 45 % zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 ⁽¹⁰⁾ w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Zalecenia

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 26), zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/857 z dnia 19 kwietnia 2023 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) 2018/842 w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1999 (Dz.U. L 111 z 26.4.2023, s. 1).

⁽⁸⁾ Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/841 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 oraz decyzję nr 529/2013/UE (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 1), zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/839 z dnia 19 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2018/841 w odniesieniu do zakresu stosowania, uproszczenia przepisów dotyczących sprawozdawczości i zgodności oraz określenia celów państw członkowskich na 2030 r., a także zmiany rozporządzenia (UE) 2018/1999 w odniesieniu do poprawy monitorowania, sprawozdawczości, śledzenia postępów i przeglądu (Dz.U. L 107 z 21.4.2023, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82), zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) 2023/2413 z dnia 18 października 2023 r. zmieniającą dyrektywę (UE) 2018/2001, rozporządzenie (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylającą dyrektywę Rady (UE) 2015/652 (Dz.U. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

Komisji opierają się również na wkładzie Włoch w realizację celów szczegółowych określonych w art. 15a, 22a, 23, 24 i 25 tej dyrektywy oraz na związanych z nimi politykach i środkach służących jej szybkiej transpozycji i wdrożeniu. Zalecenia odzwierciedlają znaczenie opracowania kompleksowego długoterminowego planowania wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności energii wiatrowej, w celu zwiększenia widoczności europejskiego sektora produkcji i operatorów sieci zgodnie z europejskim pakietem na rzecz energii wiatrowej ⁽¹¹⁾.

- (9) Zalecenia Komisji dotyczące krajowego wkładu w efektywność energetyczną opierają się na art. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 ⁽¹²⁾ w sprawie efektywności energetycznej oraz na wzorze zawartym w załączniku I do tej dyrektywy, a także na związanych z nią politykach i środkach służących jej wdrożeniu.
- (10) W zaleceniach Komisji szczególną uwagę zwrócono na cele, założenia i wkłady oraz związane z nimi polityki i środki służące realizacji planu REPowerEU z myślą o szybkim uniezależnieniu się od rosyjskich paliw kopalnych. Uwzględniają one wnioski wyciągnięte z wdrożenia pakietu „Oszczędzanie gazu na bezpieczną zimę” ⁽¹³⁾. Zalecenia odzwierciedlają konieczność zwiększenia odporności systemu energetycznego w świetle obowiązków wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/941 ⁽¹⁴⁾ w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1938 ⁽¹⁵⁾ dotyczącego bezpieczeństwa dostaw gazu zgodnie z zaleceniem Komisji w sprawie magazynowania energii ⁽¹⁶⁾.
- (11) W zaleceniach Komisji uwzględniono potrzebę przyspieszenia integracji wewnętrznego rynku energii w celu zwiększenia roli elastyczności oraz wzmocnienia pozycji konsumentów i ich ochrony. W zaleceniach Komisji wzięto również pod uwagę znaczenie oszacowania liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym zgodnie z wymogami art. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999 oraz z zaleceniem Komisji (UE) 2023/2407 ⁽¹⁷⁾.
- (12) Zalecenia Komisji odzwierciedlają znaczenie zapewnienia wystarczających inwestycji w badania naukowe i innowacje w dziedzinie czystej energii w celu pobudzenia ich zdolności rozwojowych i produkcyjnych, w tym w odpowiednie polityki i środki na rzecz energochłonnych sektorów przemysłu i innych branż, a także potrzebę podnoszenia kwalifikacji siły roboczej w przemyśle neutralnym emisyjnie z myślą o skonsolidowaniu silnej, konkurencyjnej i ekologicznej gospodarki w Unii.
- (13) Zalecenia Komisji opierają się na zobowiązaniach podjętych na mocy porozumienia paryskiego do stopniowego ograniczenia wykorzystywania paliw kopalnych, a także na znaczeniu stopniowego wycofywania dotacji do paliw kopalnych.
- (14) Zalecenia Komisji dotyczące potrzeb inwestycyjnych wynikają z przeprowadzonej przez nią oceny, czy projekt zaktualizowanego planu zawiera ogólny przegląd potrzeb inwestycyjnych niezbędnych do osiągnięcia założeń, celów i wkładów we wszystkich wymiarach unii energetycznej; czy wskazuje źródła finansowania, z rozróżnieniem źródeł prywatnych i publicznych; czy przedstawiono w nim inwestycje zgodne z włoskim planem odbudowy i zwiększania odporności, włoskimi terytorialnymi planami sprawiedliwej transformacji oraz zaleceniami krajowymi na lata 2022–2023 wydanymi w ramach europejskiego semestru; oraz czy obejmuje on solidną ocenę makroekonomiczną planowanych polityk i środków. Krajowy plan w dziedzinie energii i klimatu powinien zapewnić przejrzystość i przewidywalność krajowych polityk i środków w celu zagwarantowania pewności inwestycji.

⁽¹¹⁾ Komunikat w sprawie europejskiego planu działania na rzecz energii wiatrowej COM(2023) 669 final, 24.10.2023 r. oraz komunikat w sprawie osiągnięcia ambitnych unijnych celów w zakresie energii z morskich źródeł odnawialnych, COM(2023) 668 final.

⁽¹²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955 (Dz.U. L 231 z 20.9.2023, s. 1).

⁽¹³⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Oszczędzanie gazu na bezpieczną zimę”, COM(2022) 360 final.

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/941 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej i uchylające dyrektywę 2005/89/WE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1938 z dnia 25 października 2017 r. dotyczące środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (UE) nr 994/2010 (Dz.U. L 280 z 28.10.2017, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Zalecenie Komisji z dnia 14 marca 2023 r. Magazynowanie energii – Podstawa zdekarbonizowanego i bezpiecznego systemu energetycznego UE (Dz.U. C 103 z 20.3.2023, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Zalecenie Komisji (UE) 2023/2407 z dnia 20 października 2023 r. dotyczące ubóstwa energetycznego, (Dz.U. L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj>).

- (15) Zalecenia Komisji odzwierciedlają kluczowe znaczenie szeroko zakrojonych konsultacji regionalnych oraz zapewnienia wczesnych i pluralistycznych konsultacji w sprawie planu, w tym skutecznego udziału społeczeństwa oraz wystarczających informacji i ram czasowych zgodnie z konwencją z Aarhus ⁽¹⁸⁾.
- (16) Zalecenia Komisji dotyczące sprawiedliwej transformacji odzwierciedlają ocenę tego, czy we włoskim planie wystarczająco szczegółowo określono odpowiednie skutki społeczne transformacji klimatycznej i energetycznej i jej wpływ na zatrudnienie i umiejętności oraz wskazano stosowne polityki i środki towarzyszące wspierające sprawiedliwą transformację, przy jednoczesnym przyczynianiu się do propagowania zarówno praw człowieka, jak i równouprawnienia płci.
- (17) Zalecenia Komisji dla Włoch opierają się na ocenie projektu zaktualizowanego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu ⁽¹⁹⁾, który jest publikowany wraz z niniejszym zaleceniem.
- (18) Włochy powinny należycie uwzględnić niniejsze zalecenia przy opracowywaniu ostatecznej wersji zaktualizowanego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, który mają przedłożyć do 30 czerwca 2024 r.

Zalecenia dotyczące spójności z unijnym celem neutralności klimatycznej oraz zapewnieniem postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu

- (19) Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1119 (Europejskie prawo o klimacie) Komisja jest zobowiązana do oceny spójności środków krajowych z celem neutralności klimatycznej oraz zapewnieniem postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu. Komisja oceniła spójność środków wprowadzonych przez Włochy z tymi celami ⁽²⁰⁾. Poniższe zalecenia oparte są na tej ocenie. Włochy powinny należycie uwzględnić niniejsze zalecenia i podjąć działania następcze w związku z nimi zgodnie z Europejskim prawem o klimacie.
- (20) Chociaż emisje netto gazów cieplarnianych w Unii (w tym z użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF), ale z wyłączeniem transportu międzynarodowego) wykazują ogólnie stałą tendencję spadkową, zasadniczo zgodnie z liniową trajektorią osiągnięcia unijnego celu klimatycznego na 2030 r. polegającego na obniżeniu emisji o 55 % oraz unijnego celu neutralności klimatycznej do 2050 r., tempo redukcji emisji musi przyspieszyć i niezbędne jest podjęcie działań przez państwa członkowskie. Postępy we wszystkich państwach członkowskich były zróżnicowane, przy czym pojawiło się kilka wyzwań sektorowych i słabych punktów, którym należy jak najszybciej zaradzić. Z oceny opartej na dostępnych informacjach wynika, że postępy Włoch w realizacji unijnego celu neutralności klimatycznej wydają się niewystarczające. Rzetelne strategie długoterminowe są podstawą transformacji gospodarczej niezbędnej do osiągnięcia unijnego celu neutralności klimatycznej.
- (21) Potrzebne są solidne strategie i plany w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu w celu zapewnienia stałego postępu pod względem gotowości społecznej, politycznej i gospodarczej zgodnie z Europejskim prawem o klimacie oraz wyprzedzenia skutków związanych ze zmianą klimatu. Aby pomóc państwom członkowskim w aktualizacji i wdrażaniu kompleksowych krajowych strategii, planów i polityk w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, w lipcu 2023 r. Komisja przyjęła zestaw wytycznych ⁽²¹⁾. Polityka w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu powinna koncentrować się na obszarach lub sektorach szczególnie podatnych na skutki zmiany klimatu lub których działalność ma kluczowe znaczenie dla odporności innych sektorów lub które mają istotne znaczenie dla gospodarki krajowej lub zdrowia publicznego. W pierwszej kolejności konieczna jest reakcja na skutki i zagrożenia, które występują obecnie lub co do których przewiduje się, że nasilą się ze względu na zmianę klimatu, rozwój społeczno-gospodarczy lub inne czynniki niezwiązane z klimatem i które mogą mieć wpływ na infrastrukturę krytyczną lub systemy o długim okresie eksploatacji lub które mogą mieć nieodwracalny wpływ na systemy. Środki w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu muszą być wprowadzane w celu zwiększenia gotowości i odporności i można je opracować w ramach ścieżek przystosowania się do zmiany klimatu, określających sekwencję środków służących osiągnięciu celu w tym zakresie. Monitorowanie i ocena starań na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu są niezbędne do utrzymania rozliczalności i poprawy polityki w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu.

⁽¹⁸⁾ Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska z dnia 25 czerwca 1998 r. („konwencja z Aarhus”).

⁽¹⁹⁾ SWD(2023) 917.

⁽²⁰⁾ Sprawozdanie z postępu prac na temat działań UE w dziedzinie klimatu za 2023 r., COM(2023) 653 final, oraz dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu w poszczególnych państwach członkowskich zgodnie z Europejskim prawem o klimacie, SWD(2023) 932.

⁽²¹⁾ Zawiadomienie Komisji – Wytyczne dotyczące strategii i planów państw członkowskich w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu (Dz.U. C 264 z 27.7.2023, s. 1).

- (22) Systemowa zdolność przystosowania się do zmiany klimatu jest kluczowym elementem pozwalającym uniknąć potencjalnych szkód lub je złagodzić, wykorzystać możliwości i radzić sobie z konsekwencjami. Fizyczne skutki zmiany klimatu postępują szybciej niż przewidywano. Postępy w zakresie zdolności przystosowawczych są potrzebne na wszystkich poziomach sprawowania rządów oraz w sektorze publicznym i prywatnym, co wymaga większej świadomości na temat podatności na skutki i zagrożeń. Wiele interwencji w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu rozpoczyna się na szczeblu lokalnym i regionalnym. Władze lokalne odgrywają zasadniczą rolę we wspieraniu zaangażowania społeczeństwa i działań lokalnych. Należy zapewnić znaczącą wymianę i skoordynowane działania na wszystkich poziomach sprawowania rządów. Prywatne zainteresowane strony są inicjatorami zmian dzięki dostarczaniu informacji, zasobów, zdolności i finansowania.
- (23) Rozwiązania oparte na przyrodzie oferują skuteczne i racjonalne pod względem kosztów warianty przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków, jeżeli zachęca się do ich wdrażania za pomocą strategicznych ram, polityki i finansowania. Rozwiązania te mogą być wdrażane niezależnie lub włączone do innych środków na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków, w połączeniu z rozwiązaniami o bardziej technologicznym charakterze lub opartymi na infrastrukturze. Przy wdrażaniu należy wziąć pod uwagę złożoność ekosystemów i przewidywane skutki zmiany klimatu, kontekst lokalny, powiązane interesy i wartości oraz warunki społeczno-gospodarcze,

NINIEJSZYM ZALECA, ABY WŁOCHY PODJĘŁY NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

DOTYCZĄCE PROJEKTU ZAKTUALIZOWANEGO KRAJOWEGO PLANU W DZIEDZINIE ENERGII I KLIMATU NA PODSTAWIE ROZPORZĄDZENIA (UE) 2018/1999

1. Określiły racjonalne pod względem kosztów dodatkowe polityki i środki, w tym w odniesieniu do sektorów transportu, budynków i rolnictwa oraz emisji innych niż CO₂, w tym metanu, N₂O i F-gazów z procesów przemysłowych i użytkowania produktów, rolnictwa i gospodarowania odpadami, w celu zniwelowania przewidywanej luki wynoszącej 6,7–8,7 punktu procentowego, aby osiągnąć krajowy cel w zakresie emisji gazów cieplarnianych polegający na obniżeniu tych emisji o – 43,7 % w 2030 r. w porównaniu z poziomami z 2005 r. zgodnie z rozporządzeniem ESR. Przedstawiły zaktualizowane prognozy pokazujące, w jaki sposób istniejące i planowane polityki przyczynią się do osiągnięcia wspomnianego celu oraz, w stosownych przypadkach, określiła, w jaki sposób elastyczność dostępna w ramach rozporządzenia ESR zostanie wykorzystana do zapewnienia zgodności. Uzupełniły informacje na temat polityk i środków, jasno określając ich zakres, harmonogram i, w miarę możliwości, spodziewany wpływ na redukcję emisji gazów cieplarnianych, w tym na temat środków w ramach unijnych programów finansowania takich jak wspólna polityka rolna.
2. Określiły ilość emisji CO₂, którą można wychwycić rocznie do 2030 r., w tym źródło. Podały szczegółowe informacje na temat sposobu transportu wychwyconego CO₂. Określiły objętość iniekcji CO₂, która będzie dostępna do 2030 r.
3. Wyznaczyły konkretną ścieżkę prowadzącą do osiągnięcia krajowego celu dla sektora LULUCF określonego w rozporządzeniu (UE) 2018/841. Uwzględniły dodatkowe środki w sektorze LULUCF, podając ich szczegółowy harmonogram i zakres oraz ilościowo określając ich przewidywane skutki, aby zapewnić skuteczne dostosowanie pochłaniania gazów cieplarnianych do unijnego celu pochłaniania gazów cieplarnianych netto na 2030 r. wynoszącego -310 Mt ekwiwalentu CO₂ oraz krajowego celu pochłaniania gazów cieplarnianych na poziomie - 3 158 kt ekwiwalentu CO₂ określonych w rozporządzeniu (UE) 2018/841. Przedstawiły jasne informacje na temat sposobu, w jaki fundusze publiczne (zarówno fundusze unijne, w tym w ramach wspólnej polityki rolnej, jak i pomoc państwa) oraz finansowa nie prywatne za pomocą systemów rolnictwa węglowego są konsekwentnie i skutecznie wykorzystywane do osiągnięcia krajowego celu pochłaniania gazów cieplarnianych netto. Podały informacje na temat stanu realizacji i postępów, jakie należy poczynić w zapewnianiu poprawy wyższych poziomów/jednoznacznych geograficznie zbiorów danych na potrzeby monitorowania, sprawozdawczości i weryfikacji, zgodnie z częścią 3 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2018/1999.
4. Dostarczyły dodatkową analizę istotnych wrażliwości na zmiany klimatu i ryzyka związanego z klimatem w odniesieniu do osiągnięcia krajowych założeń, celów i wkładów lub polityk i środków w poszczególnych wymiarach unii energetycznej. Lepiej przedstawiły i w miarę możliwości ilościowo określiły powiązanie z konkretnymi celami i politykami unii energetycznej, które powinny być wspierane w ramach polityk i środków w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu. Ustanowiły dodatkowe polityki i środki w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu w sposób wystarczająco szczegółowy, aby wesprzeć realizację krajowych założeń, celów i wkładów w ramach unii energetycznej, w tym środków służących zabezpieczeniu zdolności wytwarzania energii elektrycznej i oszczędności energii w gospodarstwach domowych. Zwrócili szczególną uwagę na gospodarkę wodną w zmieniających się warunkach klimatycznych ze względu na ryzyko zakłóceń w dostawach energii elektrycznej, ponieważ powodzie, upały i susze wywierają wpływ na produkcję energii.

5. Przedstawiły szacunkową trajektorię i długoterminowy plan wykorzystywania technologii energii odnawialnej w ciągu najbliższych 10 lat, z perspektywą do 2040 r. Uwzględniły orientacyjny cel dotyczący innowacyjnych technologii energii odnawialnej do 2030 r. zgodnie ze zmienioną dyrektywą (UE) 2018/2001. Potwierdziły, że prognozy i wskaźniki zawarte w planie stanowią konkretne cele przyczyniające się do osiągnięcia orientacyjnych celów cząstkowych w sektorze budynków i w przemyśle na rok 2030; wiążący cel w zakresie ogrzewania i chłodzenia zarówno na lata 2021–2025, jak i na lata 2026–2030 oraz orientacyjny cel w zakresie ogrzewania i chłodzenia na lata 2021–2030. Uwzględniły orientacyjny cel w zakresie ogrzewania i chłodzenia polegający na osiągnięciu dodatkowych zobowiązań określonych w załączniku IA do dyrektywy (UE) 2018/2001.
6. Uwzględniły szczegółowe i ilościowe polityki i środki w sposób umożliwiający terminowe i racjonalne pod względem kosztów osiągnięcie krajowego wkładu w wiążący unijny cel w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, zgodnie z którym w 2030 r. co najmniej 42,5 % energii ma pochodzić ze źródeł odnawialnych, przy wspólnym dążeniu do zwiększenia go do 45 %. Opisały w szczególności, w jaki sposób zamierzają jeszcze bardziej ułatwić udzielanie pozwoleń dzięki szybszym i prostszym procedurom. Opisały, w jaki sposób obowiązek spoczywający na dostawcach paliw w sektorze transportu zostanie uwzględniony i będzie obejmował porównywalne środki na rzecz propagowania wodoru w przemyśle oraz przyczyni się do przygotowania UE do handlu wodorem odnawialnym.
7. Uwzględniły prognozy dotyczące zapotrzebowania na bioenergię i jej podaży w poszczególnych sektorach oraz przedstawiły dane dotyczące przywozu i źródła biomasy leśnej wykorzystywanej do produkcji energii. Uwzględniły ocenę krajowych dostaw biomasy leśnej do celów energetycznych w latach 2021–2030 zgodnie z zastrzonymi kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 zmienionej dyrektywy (UE) 2018/2001 oraz ocenę zgodności przewidywanego wykorzystania biomasy leśnej do produkcji energii z zobowiązaniami Włoch wynikającymi ze zmienionego rozporządzenia LULUCF, w szczególności na lata 2026–2030, wraz ze środkami i politykami krajowymi mającymi na celu zapewnienie zgodności. Uwzględniły dodatkowe środki mające na celu propagowanie zrównoważonej produkcji biometanu, biorąc pod uwagę potencjał i produkcję zrównoważonego biogazu/biometanu we Włoszech oraz profil zużycia gazu ziemnego i istniejącą infrastrukturę, a także wykorzystanie produktu pofermentacyjnego i zastosowania biogenicznego CO₂.
8. W miarę możliwości przedstawiły przewidywany harmonogram działań prowadzących do przyjęcia ustawodawczych i pozaustawodawczych polityk i środków mających na celu transpozycję i wdrożenie przepisów zmienionej dyrektywy (UE) 2018/2001, w szczególności w odniesieniu do środków, o których mowa w poprzednich punktach.
9. Określiły kompletne polityki i środki mające na celu osiągnięcie krajowych wkładów w zakresie efektywności energetycznej, a w szczególności sposób wdrożenia zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”. Określiły solidne programy finansowania i systemy wsparcia w zakresie efektywności energetycznej, umożliwiające pozyskiwanie inwestycji prywatnych i dodatkowego współfinansowania. Określiły środki służące wykorzystaniu potencjału rozwoju infrastruktury na potrzeby wysokosprawnej kogeneracji lub efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych wykorzystujących ciepło odpadowe i odnawialne źródła energii, w tym w sektorze przemysłowym zidentyfikowanym w drodze kompleksowej oceny, zgodnie z art. 25 ust. 1 dyrektywy (UE) 2023/1791.
10. Uwzględniły zaktualizowane ambicje dotyczące zapewnienia wysoce energooszczędnych i niskoemisyjnych krajowych zasobów budowlanych oraz przekształcenia istniejących budynków w budynki bezemisyjne do 2050 r., w tym pośrednie kamienie milowe na lata 2030 i 2040 oraz porównanie tych kamieni milowych z najnowszą długoterminową strategią renowacji. Uwzględniły więcej informacji na temat powiązanych środków dotyczących budynków, w tym pod względem finansowania i kosztów, oraz ich wpływu na oszczędność energii.
11. Wzmocniły odporność swojego systemu energetycznego przez wyznaczenie jasnych celów i środków służących rozwiązaniu problemu ograniczonych lub przerwanych dostaw, a w szczególności przez wyznaczenie celu polegającego na wykorzystywaniu magazynowania energii oraz przedstawienie polityk i środków mających na celu włączenie wymogów związanych z przystosowaniem się do zmiany klimatu do systemu energetycznego. Oceniły adekwatność infrastruktury naftowej (rafinerii, zapasów ropy naftowej) względem przewidywanego spadku popytu na ropę naftową i przejścia na alternatywne rozwiązania o niższej emisyjności.
12. Określiły jasne cele służące poprawie zdolności elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych oraz wyznały dokładny harmonogram realizacji projektów związanych z tymi celami. Przedstawiły jasne założenia i cele dotyczące odpowiedzi odbioru z myślą o zwiększeniu elastyczności systemu w świetle oceny potrzeb w zakresie elastyczności oraz opisały sposób ułatwienia integracji systemu energetycznego w związku z art. 20a zmienionej dyrektywy (UE) 2018/2001. Rozwinęły bardziej konkurencyjne rynki detaliczne i wzmocniły pozycję konsumentów na rynku detalicznym.

13. Dalej rozwijały podejście do rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego przez uwzględnienie oceny sytuacji gospodarstw domowych obecnie dotkniętych takim ubóstwem i wskazanie konkretnego wymiernego celu ograniczenia tego ubóstwa zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2018/1999 i z uwzględnieniem zalecenia Komisji (UE) 2023/2407. Przedstawiły więcej szczegółowych informacji na temat roli krajowego obserwatorium ubóstwa energetycznego ustanowionego w 2021 r.
14. Doprecyzowały krajowe cele w zakresie badań naukowych, innowacji i konkurencyjności na potrzeby wykorzystywania czystych technologii i wytyczyły drogę na lata 2030 i 2050 z myślą o wsparciu obniżenia emisyjności przemysłu i propagowaniu przejścia przedsiębiorstw na gospodarkę neutralną emisyjnie o obiegu zamkniętym. Przedstawiły polityki i środki mające na celu propagowanie opracowywania projektów neutralnych emisyjnie, w tym projektów istotnych dla energochłonnych sektorów przemysłu. Opisały przewidywalne i uproszczone ramy regulacyjne dotyczące procedur udzielania pozwoleń oraz sposobów, w jaki dostęp do finansowania krajowego zostanie uproszczony w razie potrzeby. Zapewniły szczegółowe polityki i środki dotyczące rozwoju umiejętności związanych z czystą energią oraz ułatwienia otwartego handlu na rzecz odpornych i zrównoważonych łańcuchów dostaw kluczowych komponentów i urządzeń neutralnych emisyjnie.
15. Określiły reformy i środki mające na celu uruchomienie inwestycji prywatnych niezbędnych do osiągnięcia celów w zakresie energii i klimatu. Udoskonaliły i rozszerzyły analizę potrzeb inwestycyjnych, tak aby obejmowała kompleksowy i spójny przegląd potrzeb w zakresie inwestycji publicznych i prywatnych w ujęciu łącznym i w podziale na sektory. Uzupełniły ogólnopodjęte podejście ogólnogospodarcze o oddolną ocenę poszczególnych projektów w kontekście pięciu wymiarów unii energetycznej. Zamieściły zestawienie całkowitych potrzeb inwestycyjnych wraz z dodatkowymi informacjami na temat krajowych, regionalnych i unijnych źródeł finansowania, a także prywatnych źródeł finansowania, które mają zostać uruchomione. Dodały krótki opis rodzaju systemu wsparcia finansowego wybranego w celu wdrożenia polityk i środków, które są finansowane z budżetu publicznego, oraz stosowania mieszanych instrumentów finansowych z wykorzystaniem dotacji, pożyczek, pomocy technicznej i gwarancji publicznych, w tym roli krajowych banków prorozwojowych w odpowiednich systemach lub sposobu uruchamiania finansowania prywatnego. Rozważyły jako źródło finansowania, generowanie – w sposób racjonalny pod względem kosztów – transferów do innych państw członkowskich zgodnie z rozporządzeniem ESR. Zapewniły rzetelną ocenę makroekonomicznego wpływu planowanych polityk i środków.
16. Określiły, w jaki sposób polityki i środki zawarte w zaktualizowanym planie są zgodne z włoskim krajowym planem odbudowy i zwiększania odporności oraz rozdziałem REPowerEU.
17. Wyjaśniły, do kiedy Włochy zamierzają wycofać dopłaty do paliw kopalnych. Bardziej szczegółowo wyjaśniły, w jaki sposób Włochy planują stopniowo wycofywać stałe paliwa kopalne do produkcji energii elektrycznej przez sprecyzowanie związanych z tym zobowiązań i środków.
18. Przedstawiły bardziej szczegółowe informacje na temat konsekwencji transformacji klimatycznej i energetycznej dla społeczeństwa, zatrudnienia i umiejętności lub wszelkich innych skutków dystrybucyjnych, a także na temat planowanych celów, polityk i środków wspierających sprawiedliwą transformację. Określiły formę wsparcia, wpływ inicjatyw, grupy docelowe i przeznaczone na ten cel zasoby, z uwzględnieniem zalecenia Rady w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej⁽²²⁾. Zapewniły zgodność między harmonogramem stopniowego wycofywania węgla określonym w terytorialnych planach sprawiedliwej transformacji a ostateczną wersją zaktualizowanego KPEiK, ze szczególnym uwzględnieniem Sulcis Iglesiente (Sardynia). Uwzględniły, w miarę możliwości, większą liczbę elementów w celu zapewnienia odpowiedniej podstawy analitycznej do przygotowania przyszłego planu społeczno-klimatycznego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955⁽²³⁾, w tym wytyczne dotyczące sposobu oceny wyzwań i skutków społecznych dla podmiotów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji wynikających z systemu handlu uprawnieniami do emisji w przypadku spalania paliw w budynkach, transporcie drogowym i dodatkowych sektorach, a także wskazania potencjalnych beneficjentów i odpowiednich ram polityki. Wyjaśniły, w jaki sposób ramy polityki określone w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu przyczynią się do przygotowania planu społeczno-klimatycznego Włoch oraz w jaki sposób zostanie zapewniona spójność między tymi dwoma planami.
19. Przedstawiły jasny i bardziej szczegółowy opis sposobu, w jaki proces konsultacji umożliwił udział wszystkich właściwych organów, obywateli i zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych, w przygotowaniu zarówno projektu, jak i ostatecznej wersji zaktualizowanego planu, z uwzględnieniem informacji na temat harmonogramu i czasu trwania poszczególnych konsultacji. Przedstawiły podsumowanie opinii wyrażonych przez różne podmioty oraz podsumowanie sposobu, w jaki plan uwzględni opinie przekazane podczas konsultacji.

⁽²²⁾ Zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej (Dz.U. C 243 z 27.6.2022, s. 35).

⁽²³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie ustanowienia Społecznego Funduszu Klimatycznego i zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1060 (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 1).

20. Zacieśniły współpracę regionalną z sąsiednimi państwami członkowskimi oraz w ramach Grupy Wysokiego Szczebla ds. Tworzenia Gazowych Połączeń Międzysystemowych w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej, w tym w zakresie połączeń międzysystemowych, odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej, rynku wewnętrznego, z uwzględnieniem wspólnych wyzwań i celów. Opisały, w jaki sposób Włochy zamierzają ustanowić ramy współpracy z innymi państwami członkowskimi do 2025 r. zgodnie z art. 9 zmienionej dyrektywy (UE) 2018/2001. Kontynuowały starania na rzecz zawarcia z sąsiednimi państwami (Austrią, Niemcami, Grecją i Chorwacją) czterech pozostałych dwustronnych porozumień o solidarności dotyczących bezpieczeństwa dostaw gazu.

DOTYCZĄCE SPÓJNOŚCI ŚRODKÓW KRAJOWYCH Z CELEM NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ ORAZ Z ZAPEWNIENIEM POSTĘPÓW W ZAKRESIE PRZYSTOSOWANIA SIĘ DO ZMIANY KLIMATU NA PODSTAWIE ROZPORZĄDZENIA (UE) 2021/1119

1. Zintensyfikowały działania na rzecz łagodzenia zmiany klimatu przez poczynienie wymiernych postępów w zakresie obowiązujących i planowanych polityk oraz rozważyły wprowadzenie dodatkowych pilnych środków w celu dostosowania oczekiwanych redukcji emisji gazów cieplarnianych i prognoz do celu neutralności klimatycznej. W szczególności starania powinny być ukierunkowane na obniżenie emisyjności produkcji energii.
2. Zaktualizowały i zwiększyły poziom ambicji i jakości krajowej strategii długoterminowej, w tym przez uzasadnienie włoskich celów w zakresie redukcji emisji i zwiększenia pochłaniania w poszczególnych sektorach za pomocą rzetelnych polityk i środków.
3. Zaktualizowały krajową strategię w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu w celu uwzględnienia w niej kwestii przystosowania się do zmiany klimatu w kluczowych wrażliwych sektorach oraz wyeliminowania luk i barier w tej dziedzinie. Zapewniły, aby priorytety, strategię, polityki, plany i starania w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu były współmierne do przewidywanej przyszłej podatności na skutki zmiany klimatu i ryzyko związane z klimatem, w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę naukową oraz dostępne narzędzia przewidywania klimatu i wczesnego ostrzegania. Zapewniły postępy we wdrażaniu środków w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu. Zapewniły, aby polityki w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu były systematycznie i regularnie monitorowane i oceniane, a wyniki zostały odzwierciedlone w późniejszym zmienionym projekcie polityki i przy jej wdrażaniu.
4. Usprawniły koordynację między różnymi poziomami sprawowania rządów (krajowymi/regionalnymi/lokalnymi), aby dostosować narzędzia planowania i pomóc w skoordynowanych interwencjach mających na celu transformację systemową. Zwiększyły świadomość istniejących słabych punktów i zagrożeń oraz dostępnych rozwiązań. Wyciągnęły wnioski z wyników monitorowania i oceny, wzmocniły struktury zarządzania, umożliwiły działania na szczeblu lokalnym i wspierały elastyczność w dostosowywaniu się do zmieniających się okoliczności. Zaangażowały partnerów społecznych i zainteresowane strony z sektora prywatnego w opracowywanie i wdrażanie polityki oraz inwestycje. Dokumentowały przebieg i wyniki odpowiednich konsultacji.
5. Propagowały rozwiązania oparte na zasobach przyrody i przystosowanie się oparte na ekosystemach w krajowych strategiach, politykach i planach oraz zapewniały inwestycje w ich realizację.

Sporządzono w Brukseli dnia 18 grudnia 2023 r.

W imieniu Komisji
Kadri SIMSON
Członek Komisji